### **Numerals**

### Cardinals

Refer to actual numbers (vs Ordinals which refer to numerical position 1<sup>st</sup>, 2<sup>nd</sup>, 3<sup>rd</sup> etc)

Cardinals 1-4 are adjectives (m, n, f)

## (१) एक (m/n) एका (f)

When used as a number, occurs in singular only; declines like pronomial adjective सर्व When not used as a number (e.g. little, chief, main, sole, common, same, some), can occur in dual & plural.

Case m	s	d	р	f	s	d	р	n	s	d	р
N	एकः	एकौ	एके		एका	एके	एकाः		एकम्	एके	एकानि
Α	एकम्	एकौ	एकान्		एकाम्	एके	एकाः		एकम्	एके	एकानि
ı	एकेन	एकाभ्याम्	एकैः		एकया	एकाभ्याम्	एकाभिः				
D	एकस्मै	एकाभ्याम्	एकेभ्यः		एकस्यै	एकाभ्याम्	एकाभ्यः				
Ab	एकस्मात्	एकाभ्याम्	एकेभ्यः		एकस्याः	एकाभ्याम्	एकाभ्यः		Like	masc	uline
G	एकस्य	एकयोः	एकेषाम्		एकस्याः	एकयोः	एकासाम्				
L	एकस्मिन्	एकयोः	एकेषु		एकस्याम्	एकयोः	एकासु				
V	एक	एकौ	एके		एके	एके	एकाः				

# (২) द्वि → ব্ব (except in compounds)

Occurs in dual only; declines like pronomial adjective सर्व

Case	m - d	f - d	n - d		
N	द्वौ	द्धे	Like		
Α	द्वौ	द्धे	feminine		
I	द्वाभ्याम्				
D	द्वाभ्याम्				
Ab	द्वाभ्याम्	Like masculine	Like		
G	द्वयोः	maddamid	maddamid		
L	द्वयोः				
V	द्वौ	द्वे			

#### Arsha Bodha Center

## (३) त्रि (m/n) तिसृ (f)

Occurs in plural only; m declines mostly like हरि except Gp; n declines like Basic Declensions;

f declines like मातृ

Case	m - p	f - p	n - p		
N	त्रयः	तिस्रः	त्रीणि		
Α	A त्रीन्		त्रीणि		
ı	त्रिभिः	तिसृभिः			
D	त्रिभ्यः	तिसृभ्यः			
Ab	त्रिभ्यः	तिसृभ्यः	Like masculine		
G	त्रयाणाम्	तिसृणाम्			
L	त्रिषु	तिसृषु			
V	त्रयः	तिस्रः	त्रीणि		

## (४) चतुर् (m/n) चतसृ (f)

Occurs in plural only; m/n decline mostly like Basic Declensions with strong stem in Np; f declines mostly like মারু

Case	m - p	f - p	n - p	
N	चत्वारः	चतस्रः	चत्वारि	
Α	चतुरः	चतस्रः	चत्वारि	
I	चतुर्भिः	चतसृभिः		
D	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः	Like masculine	
Ab	चतुर्भ्यः	चतसृभ्यः		
G	चतुर्णाम्	चतसृणाम्		
L	चतुर्षु	चतसृषु		
v	चत्वारः	चतस्रः	चत्वारि	

#### y, E, b, c, 9, 90 → 89

These are also adjectives but have the same declension in all 3 genders; decline in plural only, mostly like अन् ending n nouns; some alternate forms for 6 & 8; 7, 9, 10 (दशन्) → 19 (नवदशन् १९) are declined like पश्चन्

Cases	पश्चन् (५ - 5)	षष् (६ - 6)	अष्टन् (८ - 8)	सप्तन् (७ - 7)	नवन् (९ - 9)	नवदशन् (१९ - 19)
N	पश्च	षट्/षड्	अष्ट <i>or</i> अष्टौ	सप्त	नव	नवदश
Α	पश्च	षट्/षड्	अष्ट <i>or</i> अष्टौ	सप्त	नव	नवदश
ı	पश्चभिः	षङ्गिः	अष्टभिः <i>or</i> अष्टाभिः	सप्तभिः	नविभः	नवदशभिः
D	पश्चभ्यः	षड्यः	अष्टभ्यः <i>or</i> अष्टाभ्यः	सप्तभ्यः	नवभ्यः	नवदशभ्यः
Ab	पश्चभ्यः	षड्डाः	अष्टभ्यः <i>or</i> अष्टाभ्यः	सप्तभ्यः	नवभ्यः	नवदशभ्यः
G	पश्चानाम्	षण्णाम्	अष्टानाम्	सप्तानाम्	नवानाम्	नवदशानाम्
L	पश्चसु	षद्भु	अष्टसु or अष्टासु	सप्तसु	नवसु	नवदशसु
V	पश्च	षट्	अष्ट <i>or</i> अष्टौ	सप्त	नव	नवदश

20 → 99: from as multiples of 10; occur in f; decline like मित or सरित्

≥100 (शत) → 1000 (सहस्र): form as multiples of 100; occur in n gender; rules for in-between decade numbers

### Arsha Bodha Center

## Ordinals

Indicate numerical position; are adjectives; lots of rules & irregular forms, especially for  $\geq$ 20

Ordinal	m/n	f
1 <sup>st</sup>	प्रथम अग्रिम आदिम	प्रथमा
2 <sup>nd</sup>	द्वितीय	द्वितीया
3 <sup>rd</sup>	तृतीय	तृतीया
4 <sup>th</sup>	चतुर्थ	चतुर्थी
5 <sup>th</sup>	पश्चम	पञचमी
6 <sup>th</sup>	षष्ठ	षष्ठी
7 <sup>th</sup>	सप्तम	सप्तमी
8 <sup>th</sup>	अषटम	अषटमी
9 <sup>th</sup>	नवम	नवमी
10 <sup>th</sup>	दशम	दशमी